

REPUBLIKA MAKEDONIJA
DR@AVEN ZAVOD ZA REVIZIJA

Broj _____
Skopje ____ - ____ 2004 godi na

KONE^ EN I ZVE[TAJ NA OVLASTENI OT DR@AVEN REVI ZOR

1. Predmet na ovoj Kone~en izve{ taj e izvr{ enata revizija na finansi skite izve{ tai na Ministerstvoto za obrazovanie i nauka - buxetska smetka, za 2003 godi na koi se pri ka` ani na strani te 15 do 17.
2. Revizijata na finansi skite izve{ tai za 2003 godi na e izvr{ ena soglasno ~len 55 od Zakonot za buxeti te, ~len 2 stav 1 i 2 od Zakonot za dr` avna revizija i Godi { nata programa za rabota na Dr` avni ot zavod za revizija soglasno ~len 9 od Zakonot za dr` avna revizija.
3. Dr` avni ot zavod za revizija ima izr{ eno revizija na ovaa smetka na Ministerstvoto za obrazovanie i nauka i ima izdadeno izve{ taj za godi nata koja i prethodi na godi nata koja e predmet na ovaa revizija.
4. Revizijata od to~ka 1 na ovoj Kone~en i zve{ aj e izvr{ ena vo peri odot od 10.05.- 11.06.2004 godi na i 28.06.-16.07.2004 godi na od strana na ti m na Dr` avni ot zavod za revizija vo sostav:
 - Tanka Bl a` evska , Pomo{ ni k gl aven dr` aven revizor
 - Du{ anka Nakovska, Revizor;
 - Li l a Zaf i rovska, Revizor;
 - Li l jana Pop~eva, Revizor;
 - Mari na Vel i ~kovska, Revizor i
 - Nada Sekul ovska, Poml ad revizor
5. Finansi skite izve{ tai od to~ka 1 na ovoj izve{ taj, se izgotveni vo soglasnost so propi si te koi va` at vo Republ i ka Makedoni ja i isti te pretstavuvaat odgovornost na rakovodstvoto na subjektot od to~ka 1 na ovoj i zve{ taj, zastapuvano od:
 - Azi z Pol o` ani , mi ni ster na Mi ni sterstvoto za obrazovanie i nauka
6. Odgovornost na revizori te e da go izdadat ovoj i zve{ taj pri ka` an na strani te 1 do 14 i da dadat mi sl ewe za f i nansi ski te i zve{ tai od to~ka 1, zasnovano na i zvr{ enata revizija.
7. Cel na revizijata na finansi skite izve{ tai od to~ka 1 na ovoj i zve{ taj e da ovozmo` i revizorot da go i zrazi mi sl eweto:

- dali finansiskite izve{ tai vistinito i objektivno ja iska`uvaat finansiskata polo`ba i rezultatot na finansiskite aktivnosti vo soglasnost so pri menetata zakonska regulativa i
 - dali e ostvareno namensko i zakonsko koristewe na sredstvata koi predstavuvaat dr`avni rashodi.
8. Zaradi pogolema preglednost izvr{ eno e grupirawe na stavkite i pozicii te od finansiskite izve{ tai vo po{ i roki kategorii.
9. Revizijata e izvr{ ena vo soglasnost so Standardite za Dr`avna Revizija na Me|unarodnata organizacija na Vrhovnite Revizorski Institucii (INTOSAI) koi se propi{ ani vo Republika Makedonija pri vr{ eweto na dr`avnata revizija. Ovie standardi baraat revizijata da se planira i podgotvi, so cel da se dobie razumno uveruvawe deka finansiskite izve{ tai se oslobodeni od zna~ajni pogre{ ni prika` uvawa. Revizijata vku~uva ispituvawa na dokazi, procenuvawe na koristenite smetkovodstveni principi, kako i na va` nite procenki napraveni od strana na rakovodstvoto na subjektot od to~ka 1 na ovoj izve{ taj, davawe op{ ta ocenka za prezentacijata na finansiskite izve{ tai i davawe ocenka za konkretni finansiski transakcii. Veruvame deka sprovedenata revizija ni obezbeduva razumna osnova za i znesenoto mi sl ewe.
10. Pri revizijata na finansiskite izve{ tai za 2003-ta godina, revizori te na Dr`avni ot zavod za revizija go konstatiraa sl edното:
- 10.1. So revizijata za 2003 godina, a vo vrska so izdadeni ot Kone~en izve{ taj na Ovlašteni ot dr`aven revizor za finansiskite izve{ tai na smetkata za redovno rabotewe kaj Mi ni sterstvoto za obrazovanie i nauka za 2002 godina, revizori te utvrdija deka ministerstvoto ne gi prezel o predlo` eni te preporaki i merki za otstranuvawe na odredeni slabosti i nepravilnosti so cel spre~uvawe na mo` nite negativni vlijanija vrz raboteweto so i skl u~ok na donesuvawe na Programa za investicii ono odr` uvawe za 2003 godina.
- 10.2. Finansiskite izve{ tai na Ministerstvoto za obrazovanie i nauka { to se predmet na revizija za 2003 godina opf a}aat del od sredstvata vo razdel ot 16001 na Buxetot na RM, koi se odnesuvaat na izvr{ uvawe na funkcijata na Ministerstvoto (programa - administracija) i del od sredstvata za dejnosta koi se utvrdeni po programi (osnovno, sredno i visoko obrazovanie, u~eni ~ki standard, studentski standard i nauka). Edinki te korisnici na Ministerstvoto za obrazovanie i nauka (u~ili{ ta, fakulteti, nau~ni institucii, u~eni ~ki i studentski domovi) pravoto na koristewe sredstva od Buxetot na RM go ostvaruvaat di rektno preku trezorskata smetka vo ramkite na odobreni te sredstva za { to izgotvuvaat posebni godi{ ni smetki koi gi dostavuvaat do nadle` ni te institucii.
- Plani raweto na buxetot za obrazovanie i nauka go vr{ i Ministerstvoto vku~uvaj}i gi site dejnosti i negovata funkcija. Vakvi ot pri stap na gl obal no plani rawe na sredstvata

za obrazovanie i nauka nasproti principot na poedine~no nasoduvawe na sredstvata od Buxetot i nivno troewe preku brojni iro smetki i izgotvuvawe na isto tolku godi ni smetki, ne dava monost za sporedba pomeu buxetirani te sredstva i vistski izvr eni te.

I maj}i gi predvid navedenite slabosti kako i obvrskata mi ni sterstvoto da podgotvuva konsolidirana godi na smetka za dejnosta vo koja se vkl u~eni si te edinki korisnici, revizijata ne e ubedena vo objekti vnosta i real nosta na istata.

10.3. Mi ni sterstvoto za obrazovanie i nauka, sproti vno na Zakonot za buxeti te, po dobi enoto izvestuvawe od mi ni sterot za finansii ne gi rasporeduva pri hodi te i trooci te po edinki korisnici i ne gi izvestuva istite za toa. Nepo~ituvaweto na vaka predvidenata postapka za utvrduvawe na pravoto na del od sredstvata za obavuvawe na dejnosta, gi onevozmo uva edinkite korisnici da donesat svoj finansiski plan za nameni te za koi }e gi koristat sredstvata. Pri vakvi uslovi na rabota revizijata ne be{ e vo monost da se ubedi vo primena na kriteriumi za rasporeduvawe na sredstvata po edinki korisnici nitu vo ni vnoto namensko koristewe.

10.4. Mi ni sterstvoto za obrazovanie i nauka koe ima 523 edinki korisnici so 29.447 vraboteni nema izgotveno interen akt (upatstvo, instrukcija) za raboteweto so koj }e se obezbedi edinstven pristap vo raboteweto kako vo Mi ni sterstvoto taka i vo negovi te edinki - korisnici.

I sto taka ne e reguliran protokot na dokumentacijata koja pretstavuva verodostoen smetkovodstven dokaz za evidenti rawe zaradi { to mo e da se slu~i eden ist trook da se evidenti ra i vo dvete evidencii (na Mi ni sterstvoto i na edinkata korisnik), ili pak sredstvata koi se plateni od smetkata na Mi ni sterstvoto da ne se evidenti raat vo nitu edna evidencija.

10.5. Mi ni sterstvoto koe treba da ja obedi ni rabotata na si te edinki korisnici nema vospostaveno sistem na interni kontroli nitu formirano poseben organizacionen del za vnatre na revizija soglasno Zakonot za buxeti te. Na neophodnosta od postoweto na ovie kontroli upatuva pokraj zakonskata regulativa i soznaniето deka postapkite za javni nabavki kaj edinkite korisnici se sprovedeni bez prethodno da se obezbedi soglasnost od Mi ni sterstvoto i faktot deka vraboteneni te vo edinkite korisnici, zaradi nepostoeweto na upatstvo za javni nabavki, ne se dovolno upateni vo sproveduvawe na istata. I sto taka od strana na Mi ni sterstvoto ne se kontrolira i zadol itelni ot nadomest za prevoz na u~enci vo osnovното obrazovanie za koja namena vo tekot na 2003 godina se potroeni 182.987 iljadi denari. Vospostavuvaweto na kontrolite e bitno i poradi zna~iteli ot iznos na transferirani sredstva do edinkite korisnici vo koi se zgri uvaat u~enci i studenti i

rapredel bata na studentskite krediti i stependii na { to se odnesuva 38% od buxetot na Mi ni sterstvoto.

10.6. So interni te akti na Mini sterstvoto ne e predvideno rabotno mesto likvidator so { to bi se obezbedila kompletnosta, formalnata ispravnost i to~nosta na dokumenti te koi treba da pretstavuvaat osnov za evi denti rawe. Evi denti rani se pla}awa po:

- dogovori bez vrednost i opis na uslugata za koja se anga`ira liceto;
- dogovori potpi { ani od neovlasteno lice;
- bez faktura ili kopie od faktura;
- so fakturi a bez ispratnici ili ni vno potvrduvawe,
- smetkopotvrdi bez specifikacija na uslugite i fiskalna smetka;
- za vozilo koe ne e sopstvenost na Mini stestvoto ili ni vno kori stewe bez nal og;
- patni nalozi koi se zavedeni vo arhiva po izvr{ enoto patuvawe ili voop{ to ne se registri rani vo arhivata;
- del od ponudite za javnite nabavki ne se zavereni vo Mini sterstvoto;

10.7. Ne e po~ituvano Upatstvoto za standardi i proceduri za izvr{ uvawe na funkci i te vo nadle`nost na Mini sterstvoto za obrazovanie i nauka br. 02-487/1 od 28.02.2002 godina, odnosno potpi { uvawe na dokumenti vrz osnova na koi se vr{ at isplati, pri { to od strana na neovlasteno lice - dr`aven sovetnik potpi { uvani se re{ enija za isplata na sredstva odnosno dogovori. Soglasno navedenoto Upatstvo edinstven potpi snik za potpi { uvawe re{ enija za isplata na finansiski sredstva i dogovori e ministerot. Re{ enieto za poti { uvaweto na patni smetki isto taka ne e po~ituvano, istite se potpi { uvani od rakovoditeli koi dopolnitelno se steknale so toa pravo.

10.8. Soglasno na Pravilnikot za organizacija i rabota na Mini sterstvoto za obrazovanie i nauka postoi Sektor za informati~ka logistika (ZIC- Zaedni~ki informacionen sistem) ~ija { to zada~a e organizacija, razvoj i funkci oni rawe na informacioni ot sistem na Vladata na RM i na organi te na upravata vo Republikata. Ovoj sektor, so sredstvata od Buxetot nameneti za razvoj na informati~ki ot sistem, vr{ i nabavki na kompjuterska oprema vrz osnova na pobaruwawata od organi te na upravata, a voedno i koordinira pri raspredel bata na donaciite vo informati~kata oprema. Za vaka obemna i kompleksna zada~a ne postojat odnapred predvideni proceduri, utvrdeni so poseben interen akt zaradi { to revizijata ne e ubedena vo objekti vnosta i prioriteti te pri nabavkata, odnosno pri raspredel bata na donaciite. Aktot so koj bi se uredile postapkite pri nabavkata na informati~ka oprema za drugi korisnici treba da go predvidi i na~i not na prenos na pravoto

na koristewe na nabavenite sredstva, a so toa i obvrskata za evi denti rawe na i stite.

10.9. Ne e izvr{ en popis na materijalnite sredstva soglasno Zakonot za smetkovodstvo za buxetite i buxetski te korisnici i Pravilnikot za na~inot i rokovite za vr{ ewe na popis i usoglasuvawe na fakti~kata so smetkovodstvenata sostojba so sostojba na 31.12.2003 godina ni tu vo prethodnite dve godini. Popisot e osobeno biten vo uslovi koga del od tro{ oci te na Mini sterstoto se odnesuvaat na nabavka na sredstva za edinki te-korisnici i ostanati organi na upravata taka { to kvalitetno izvr{ en popis bi obezbedil podatoci za krajniot korisnik, a voedno bi ja lociral i obvrskata za nivnoto evi denti rawe. Revizijata e dol`na da uka`e i na faktot deka vo Mini sterstvoto ne postoji celosna smetkovodstvena evidencija na site nabaveni osnovni sredstva bidej{i nabavkite na informati~ka oprema napraveni preku Sektorot za informati~ka logistika se evi denti rani samo vo Sektorot, no ne i vo smetkovodstvenata evidencija na Mini sterstvoto. So cel da se odstranat ovie nedostatoci, ministerot vo tekot na 2003 godina formira komisii: za vr{ ewe na vonreden popis na sredstvata i nivnite izvori so sostojba na 31.12.2002 godina i za usoglasuvawe i kontrola na informati~kata oprema vo Mini sterstvoto za obrazovanie i nauka so sostojba na 31.12.2002 godina. I zve{ taj od popisot na ovie dve komisii kako i na redovната komisija za popis na sredstvata i izvorite na 31.12.2003 godina seu{ te ne e izgotven.

10.10. Vo tekot na 2003 godina (kako i vo 2002 godina) vo Mini sterstvoto e prisutno dopolnitelno anga` irawe na vrabotenite po razni osnovi, bez postoeawe na interen akt vo koj istoto bi bilo predvideno, zaradi { to revizijata ne e ubedena vo neophodnosta od vakvite anga` irawa i objektivnosta na isplatenite nadomestoci. Za izgotvuvawe na vakov akt - Merila i kriteriumi za dopolnitelno anga` irawe za izvr{ uvawe na raboti i rabotni zada~i formirana e komisija na koja vo 2002 godina i e isplaten i nadomestok, no isti ot ne i be{ e dostaven na revizijata, ni tu pak materijalite i izve{ tai te od ostanati te dopolnitelni anga` irawa kako dokaz deka istite se izvr{ eni. Po ovoj osnov vo tekot na 2003 godina se isplateni vkupno 4.778 iljadi denari { to pretstavuva 13% od tro{ oci te za neto plati na vrabotenite vo administracijata na Mini sterstvoto. Revizijata konstatira deka del od izvr{ enite aktivnosti na komisiite pretstavuvaat redovni rabotni obvrski soglasno Pravilnikot za sistemizacija na rabotni mesta na licata koi primaat redovna plata, a isplatata za dopolnitelni anga` mani nadvor od rabotното vreme ne e izvr{ ena soglasno zakonski te propisi.

Revi zi jata utvrđi pri mena na akti koi ne se usogla s eni so postojni te zakonski propi si i toa:

- Pravi lni kot za osnovite i merilata za utvrđu va we na li ~nite dohodi i nadomestoci na nastavni ci te i vospit u va ~ite za vr{ ewe na vospit no obrazovna dejnost vo stranstvo koj poteknuva od 1989 godi na;
- Samoupravnata spogodba za zaedni ~ki osnovi i merila za utvrđu vawe cena na obrazovni te usl ugi i steknuvawe na del od dohodot na organizaci i te od naso ~enoto obrazovanie vo ramkite i preku samoupravnite interesni zaedni ci na naso ~enoto obrazovani e donesen vo 1988 godi na;
- Novi te Pravi lni ci za organi zaci ja i si stematizaci ja kako i za isplata na plati se dostaveni do Agencijata za dr` avni slu`beni ci no seu{ te ne se dobi eni soglasnosti za nivno pri fa }we. I splatata na platite se vr{ i soglasno novi ot Pravi lni k za isplata na plati vo ramki na postojnata masa na sredstva, i ako primenata na del ot za plati od Zakonot za dr` avni slu`beni ci seu{ te ne e na sila.
- Revizijata ne mo` e{ e da se uveri vo validnosta na Pravi lni kot za na ~i not, postapkata i pri emot za smestuvawe na u ~eni ci te vo u ~eni ~ki te domovi , poradi toa { to ne i be{ e dostaven zaveren pri merok od organot { to go donel .

10.11. Poradi nedoi zgradenost na kriteriumite za dodelu vawe na sredstva od Programata 17-Nauka koi se nameneti za potti knuvawe i pomagawe na tehnol o{ ki ot razvoj, revizijata ne e ubedena deka sredstvata se dodeleni na firmi so adekvaten kapacitet da gi reali zi raat proekti te ni tu pak deka e napraven objektiv en izbor od site zainteresi rani u ~esni ci so ogled na faktot deka izborot ne se vr{ i komisi ski . Ne e predvi dena i javna prezentaci ja na rezultatite od proektot, odnosno inovacijata kako dokaz deka proektot e reali ziran, { to ostava prostor za nenamensko koristewe na sredstvata. I za koristeweto na sredstvata za tehni ~ka kul tura revizijata ne e ubedena deka e obezbedena objektivnost vo izgotvuvaweto na godi { nata programa i nejzi nata reali zaci ja bi dej} i za istoto ne se odl u ~uva komisi ski a vnatre{ nata kontrola i revizijata ne se vospostaveni .

10.12. So uvid vo prilo` enata dokumentaci ja i analizite koi revizijata gi napravi se konstati ra deka vo knjigovodstvenata evidenci ja na Ministerstvoto se evidenti rani tro{ oci na programi i analiti ~ki konta koi po opisot ne soodvetstvuaat so realno izvr{ eni te tro{ oci . Vakvi ot na ~i n na evidenti rawe na tro{ oci te dava pogre{ na slika za su{ ti nata na istite i ne dava mo` nost za sporedba pome| u buxetirani te sredstva i vi sti nski i zvr{ eni te po nameni za iznos od 38.580 iljadi denari .

11. So revizijata na poodelni te bilansni pozici i vo Bilansot na pri hodi i tro{ oci , konstati rano e nezakonsko i nenamensko tro{ ewe na sredstva po sledni te osnovi :

11.1. Evidentirani se tro{oci za koji revizijata ne e ubedena deka se fakti~ki nastanati poradi toa {to ne se zasnovani vrz verodostojni, vistiniti i uredni smetkovodstveni dokumenti, vo vkupen iznos od 30.833 iljadi denari i toa na:

- stavkata Zatopluvawe- se evidentirani 18.065 iljadi denari za nabaveno te~no gorivo ~ij{to priem ne e soodvetno potvrden (i spratnici te se bez naziv na u~ili{te i negovot pe~at)
- stavkata Materijali, evidentirana e pedago{ka evidencija vo iznos od 3.846 iljadi denari ~ij{to priem ne e zaveren od ovlasteni ot predstavnik na podra~nata edinica na Ministerstvoto kako {to e predvideno so dogovorot
- stavkata Dogovorni uslugi na koja se evidentirani 6.932 iljadi denari po osnov na: avtorski dogovori bez opis na zada~ata za koja se anga`ira liceto i vrednost na isti ot; isplati na komisii so~ineti od vraboteni vo Ministerstvoto za izработка na interni akti i aktivnosti vrzani so negovoto funkcionirawe i po osnov na dogovori za delo vrz osnova samo na faktura od avtorskata agencija ~esto bez opis na zada~ata, i uvid vo izgotveni ot materijal; zavr{ni situacii koji se neusoglaseni so pregledot na izvedenite raboti;
- stavkata - Transferi do doma}instva i fizi~ki lica, na koja se evidentirani pla}awa po fakturi od avtorska agencija bez opis na zada~ata i potpi{ano od neovlasten potpisnik vo iznos od 731 iljadi denari;
- na ostanatite stavki se evidentirani tro{oci vo vkupen iznos od 1.259 iljadi denari za koji nedostasuva soodvetna dokumentacija kako osnov za nastanat tro{ok, odnosno nema faktura ili kopie od faktura; smetkopotvrdi bez specifikacija na uslugite i fiskalna smetka; za vozilo koje ne e sopstvenost na Ministestvoto ili nivno koristewe bez nalog.

Za vkupni ot iznos od 30.833 iljadi denari se preceneti tro{ocite na slednite bilansni pozicii od Bilansot na prihodi i rashodi: Stoki i drugi uslugi za iznos od 29.231 iljadi denar, Tekovni transferi za 731 iljadi denari i Kapitalni rashodi za iznos od 871 iljadi denari.

11.2. Evidentirani se tro{oci koji ne se predvideni vo Programata za investiciono odr`uvawe vo vkupen iznos od 6.164 iljadi denari za koji ne se obezbedeni sredstva so buxetot za 2003 godina na slednite stavki:

- osnovno i specijalno odr`uvawe, za rekonstrukcija na tri sredni u~ili{ta iznos od 1.774 iljadi denari
- mebel i kacerarska oprema, za enterierno ureduvawe na Ministerstvoto za {to se potro{eni 4.390 iljadi denari.

Za iznosot od 6.164 iljadi denari e preceneta pozicijata- Kapitalni rashodi od Bilansot na prihodi i rashodi.

Ovie sredstva se pokrieni za smetka na drugi aktivnosti kaj drugi edinki korisnici koi se izvr{eni vo pomal obem.

11.3. Plateni se tu|i tro{oci vo vkupen iznos od 494 iladi denari od koi:

- Na stavkata-Patni i dnevni rashodi evidentirani se tro{oci vo iznos od 297 iljadi denari, koi pripa|aat na drugi donatorski smetki.
- Na stavkata - Dogovorni uslugi evidentirani se tro{oci vo iznos od 197 iljadi denari, koi se odnesuvaat na Proektot Modernizacija na obrazovani eto.

Za navedeni ot iznos e preceneta stavkata stavkata - Stoki i drugi uslugi od Bilansot na prihodi i rashodi.

11.4. Revizijata ne be{e vo mo`nost da ja potvrdi realnosta i objektivnosta na 283.672 iljadi denari tro{oci za u~eniki i studentski krediti i stependii i smestuvawe i ishrana vo u~eniki i studentski domovi eviidentirani na stavkata - Tekovni transf eri od slednite pri~ini:

- to~niot broj na studenti/u~enici, korisnici na ovie sredstva ne be{e utvrden od strana na revizijata bidej{i vo konkursot ne e predviden brojot na kreditite/stipendii {to }e bidat dodeleni dodeka vo zapisnikot ne e utvrden revidirani ot broj na korisnicite od prethodnite godini;
- realniot broj na u~enici i studenti smesteni vo domovite za koi se partiicipirane se kontrolira tuku sredstvata se pref rlaat samo vrz osnova na barawata od studentskite i u~eniki domovi {to vo uslovi na smestuvawe na raseleni lica za koi sredstvata se obezbeduvaat od drug izvor, dava mo`nost za koristewe na povisok iznos na sredstva od realno potrebni ot;
- neusoglasenost na vremeto za koe se isplatuvaat novoodobrenite stependii za 2003 godina. Spored re{enijata za isplata na novoodobrenite stependii za 2003 godina istite se isplatuvaat za devet meseci nasproti predvidenite deset meseci vo Programata za u~eniki i studentski standard;
- zapisnikot od izborot na stependistite i korisnicite na kredit ne e potpi{an od site ~lenovi na Komisijata za izbor;
- ne postoi analiti~ka evidencija po lica na koi im se odobreni krediti nitu pak evidencija na dostasanosta na obvrskite od istite.

12. So revizijata na pooddelnite bilansni pozicii na Bilansot na sostojbata na den 31.12.2003 godina na Mi nisterstvoto za obrazovani e i nauka se utvrdi slednoto:

12.1. I ska`anata vrednost na pozicijata - Materijalni sredstva vo Bilansot na sostojba na den 31 dekmvri 2003 godina revizijata ne be{e vo mo`nost da ja potvrdi bidej{i Ministerstvoto

nekol ku godi ni po red nema izvr{ en popi s soglasno zakonski te propisi. I pokraj faktot { to vo tekot na 2003 godina bea formirani komisi i za vr{ ewe na vonreden popi s na sredstvata i nivnite izvori so sostojba na 31.12.2002 godina i za usoglasuvawe i kontrola na informati~kata oprema vo Ministerstvoto za obrazovanie i nauka, do zavr{ uvaweto na revizijata seu{ te ne bea izgotveni izve{ tai te od rabotata na vonredni te komisi i ni tu pak na redovната popi sna komisi ja za utvrduvawe na sostojbata na 31. dekemvri 2003 godina.

- 12.2. Pozicijata - Dolgoro~ni krediti i pozajmici dadeni vo zemjata i stranstvo i oro~eni sredstva e potceneta za iznosot na neevidentirani te akcii vo Komercijalna banka vo iznos od 6.170 iljadi denari. Vakvata sostojba revizijata ja utvrđi vrz osnova na I zvestieto za dobiena dividenda od Komercijalna banka za 2002 godina. Za isti ot iznos e potcenet i Delovni ot f ond.
- 12.3. Pozicijata - Dolgoro~ni krediti i pozajmici dadeni vo zemjata i stranstvo i oro~eni sredstva vo Bilansot na sostojbata vo vkupen iznos od 561.541 iljadi denari ne e realno i objektivno iska`ana bidej{i vo Ministerstvoto ne se po~ituvaat odredbite od dogovori te za dodeluvawe na studentski krediti koi se odnesuvaat na nivnoto vra}awe odnosno mo`nosta za otpis. Ministerstvoto nema analiti~ka evidencija po lica na koi im se odobreni krediti ni tu pak evidencija na nivnata dostasanost i obvrskata za vra}awe zaradi { to ni tu se aktivira obvrskata za vra}awe na iskoristeni ot kredit ni tu pak se otpi{ uvaat dadenite krediti na studentite koi gi i spolni le uslovi te za otpis.
- 12.4. Pozicijata - Obvrski sprema dobavuva~ite vo Bilansot na sostojba na den 31 dekemvri e potceneta za iznos od 186.821 iljadi denari, poradi neevidentirani obvrski za koi e nastanat dol`ni~ko doveritelen odnos. Za isti ot iznos e potceneta i pozicijata - Aktivni vremenski razgrani~uvawa. I znosot e utvrđen vrz osnova na dostavenite podatoci za neizmireni te obvrski so sostojba na 31 dekemvi 2003 godina do Ministerstvoto za finansii bidej{i vo Ministerstvoto za obrazovanie i nauka ne se evidentiraat nastanatite obvrski ni tu pak se vodi kniga za vlezni fakturi. Na neophodnosta od evidencija na obvrskite vo Ministerstvoto i vo edinkite korisnici upatuva i faktot { to vo tekot na 2003 godina se plateni obvrski od minati godi ni po osnov na sudski re{ enija, vonsudski poramnuvawa, opomeni pred tu`bi vo vkupen iznos od 20.699 iljadi denari (157.848 iljadi denari vo 2002 godina).
- 12.5. Pozicijata - Izvori na drugi sredstva od Bilansot na sostojbata na 31.12.2003 godina iska`ana vo iznos od 561.541 iljadi denari ne e objektivno i realno iska`ana poradi pri~inite izneseni vo to~ka 12.3.

12.6. Spored podatoci te od Registerot za izvr{ eni te nabavki, vo Ministerstvoto vo tekot na 2003 godina registri rani se pet postapki za izbor na najpovolni ponudiva~i so koi se sklu~eni 197 dogovori vo vkupen iznos od 338.446 iljadi denari. Pri sproveduvaweto na postapki te, Ministerstvoto postapilo sprotivno od predvi denoto vo Zakonot za javni nabavki vo sledni te slu~ai:

12.6.1. Doneseni se Re{ enija za potreba od nabavka vo iznos pogolem od odobreni te sredstva so buxetot za 2003 godina i toa:

- 81.988 iljadi denari kaj nabavki te za izgotvuvawe na investici ono-tehni ~ka dokumentacija, revizija na investici ono-tehni ~ka dokumentacija, izveduvawe na grade`ni i grade`no-zanaet~iski raboti i vr{ ewe na stru~en nadzor na objekti vo obrazovani eto i
- 17.900 iljadi denari kaj nabavki te za ogreven materijal za porebi te na edinki te-kori sni ci.

12.6.2. Sklu~eni se dogovori bez da se pobara i dobie potvrda od Ministerstvoto za f i nansi i za obezbedeni f i nansi ski sredstva i soglasnost za pristapuvawe kon sklu~uvawe na dogovori zaradi { to se ni { to vni si te sklu~eni dogovori:

- za izgotvuvawe na investici ono-tehni ~ka dokumentacija, revizija na investici ono-tehni ~ka dokumentacija, izveduvawe na grade`ni i, grade`no-zanaet~iski raboti i vr{ ewe na stru~en nadzor na objekti vo obrazovani eto vo vkupna vrednost od 150.374 iljadi denari.

- za te~ni gori va vo vkupen iznos od 71.960 iljadi denari.

Revizijata e dol`na da uka`e deka i pokraj neobezbedena soglasnost od Ministerstvoto za f i nansi i ni vni ot prestavni k gi potpi { al dogovori te.

12.6.3. Pokraj nabavki te za koi e sprovedena postapka i koi se evidentirani vo Registerot za izvr{ eni te nabavki, vo Ministerstvoto za obrazovani e i nauka, bez da se obezbedi predvi denata transparentnost (objaveni oglasi ili pri bi rawe ponudi), nabaveni se:

- te~ni gori va vo vkupen iznos od 18.065 iljadi denari;
- informati ~ka oprema vo vkupen iznos od 3.158 iljadi denari;
- mebel i kancelari ska oprema za dve sredni u~ili { ta zaradi interventno smestuvawe na u~eni ci vo iznos od 1.303 iljadi denari.

12.6.4. Del od informati ~ka oprema e nabavena preku nekolku dobavuva~i pri { to sekoja nabavka e vo iznos pomal od zadol`i telni ot za raspi { uvawe na javen tender (2.600 EVRA). Nabavki te se izvr{ eni so neposredni o spogoduvawe pri { to edni isti ponudi od isti dobavuva~i, so ist broj i data se

koristat pri pove}e nabavki. Na vakov na~in izvr{eni se nabavki vo vkupen iznos od 2.243 iljadi denari.

12.6.5. Revizijata e dol`na da istakne deka, sprotivno na predvi denoto so Zakonot, za nabavki te vo edinki te- kori sni ci ne e pobarana prethodna soglasnost od Mi ni sterstvoto ni tu pak dogovori te se potpi { uvaat vo mi ni sterstvoto zaradi { to isti te se bez pravno dejstvo. Nabavki te se odnesuvaat na:

- izborot na prevoznik za u~enici od osnovното obrazvane koi `iveat na odale~enost pogolema od dva kilometri od mestoto na `iveewe;
- grade`ni i grade`no-zanaet~iski raboti vo edinkite kori sni ci.

Revizijata isto taka ne e ubedena vo po~ituvawe na odredbi te od Zakonot pri sproveduvaweto na ovi e nabavki osobeno i maj}i go predvid nepostoeweto na interno upatstvo za javnite nabavki, i nefunkcioni raweto na interni kontroli i vnatre{ nata revizija.

12.6.6. Revizijata e dol`na da uka`e i na slednite f akti :

- Nabavka na te~ni goriva, soglasno re{eni eto za utvrduvawe na potreba, otpo~nuva so ograni~en povik me|utoa poradi oddol`uvawe na postapkata koja ne e zavr{ena do otpo~nuvaweto na grejnata sezona, dogovori te se sklu~eni so neposredno spogoduvawe. Revizijata ne e ubedena vo postoeve na faktorot itnost pri nabavki koi se odnesuvaat na zadovoluvawe na redovni potrebi;
- Del od dogovori te se sklu~eni na iznos pogolem od predvideni ot so Programata za investici ono odr`uvawe za smetka na pomalku potro{eni sredstva kaj drugi subjekti. Vкупni ot iznos na poedine~ni te otstapuvawa od 41.036 iljadi denari uka`uva na neprecizno utvrduvawe na potrebite za odredeno investici ono vlo`uvawe;
- Sprotivno na utvrdenoto vo dogovori te za izveduvawe na grade`ni i, grade`no-zanaet~iski raboti, pla}aweto da se vr{ i vrz osnova na vremeni situacii, zavereni od nadzoren organ i po izvr{en tehni~ki priem na predmetnite raboti, isplateni se 19.406 iljadi denari avansi na izveduva~ite. I splata na avansi e izvr{ena za da se izbegne/onevozmo`i namaluvawe na sredstvata za ovaa namena bidej}i pri noseweto na rebalansot na Buxetot za 2003 godina e utvrdeno deka najgol emi ot del od sredstvata se seu{te nepotro{eni;
- Revizijata e dol`na da uka`e deka izvedenite raboti ~esto otstapuvaat od dogovoreni te so predmer-presmetkata, odnosno se javuvaat kusoci, vi{oci i nepredvideni raboti ~ija {to realnost i neophodnost revizijata ne mo`e da ja utvrdi. Ova uka`uva na nepri dr`uvawe na ~len 2, st. 2 od dogovorot, odnosno se pri fa}a rabota od strana na izveduva~ot bez da gi proverat uslovite za rabota, poziciite i koli~inite. Se slu~uva vrednosta na nepredvidenite raboti da dostignat i 15% od izvr{eni te raboti (Mi ni ma - Skopje);

- Vrednost na aneks dogovori te so Mi ni ma - Skopje za sanacija na me|ukatna konstrukcija, podovi i drugi sanacioni popravki vo O.U. Ko~o Racin vo Prilep nekolku kratno go nadmi nuva osnovni ot dogovor skl u~en vo 2002 godi na.
- 13. Vкупen neto ef ekt od izneseni te naodi pogore vo to~kata pogore e precenuvawe na rashodi te za i znos od 37.491 iljadi denari , za koj i znos e potcenet na vi { okot na pri hodi za 2003 godi na.
- 14. Spored na{ e mislewe, poradi zna~eweto na naodite izneseni vo to~ki te 10, 11 i 12 pogore, revizi jata ne mo` e i ne izrazuva mislewe za realnosta i objektivnosta na finansiskite izve{ tai na Mi ni sterstvoto za obrazovani e i nauka za 2003 godi na.
- 15. Spored na{ e mislewe, poradi zna~ajnosta na naodite izneseni vo to~ki te 11 i 12 pogore, vo Mi ni sterstvoto za obrazovani e i nauka ne e ostvareno zakonsko i namensko koristewe na sredstvata vo finansiskite transakcii koi pretstavuvaat dr` avni rashodi za 2003 godi na.

Predlozi i merki

1. I maj}i ja predvid zna~ajnosta na masata na sredstva { to Mi ni sterstvoto za obrazovani e i nauka ja koristi od centralni ot buxet na Republikata preku golemi ot broj na edinki korisnici, uka` uvame na neophodnosta i itnosta od voveduvawe sistem na interni kontroli i formirawe na poseben organizacionen del za vnatre{ na revizi ja koja treba da pretstavuva nezavisna objektivna aktivnost za osiguruvawe i konsalting, so cel da pridonese da go podobri finansiskoto rabotewe na Mi ni sterstvoto. Vnatre{ nata revizi ja i ma za cel da mu pomogne na rakovodstvoto vo procenkata i podobruvaweto na uspe{ nosta vo procesite na koristeweto na sredstvata i na upravuvawe so rizikot od zloupotrebi i gre{ ki kako i obezbeduvawe pravilna primena na va` e~kite zakonski propisi.
2. Mi ni sterstvoto za obrazovani e i nauka potrebno e da obezbedi pravilna primena na odredbite od Zakonot za buxeti koi se odnesuvaat na postapkite predvideni pri buxetiraweto i izgotvuvaweto na finansiskite planovi na Mi ni sterstvoto i edinkite korisnici vo smisla na podgotvuvawe na predlog buxeti od strana na edinkite vo fazata na pretplanirawe na vкупni ot buxet i izvestuvawe na edinkite korisnici od strana na Mi ni sterstvoto za odobrenite buxeti po donesuvaweto na buxetot od strana na Sobrani eto na RM.
3. Vo postapkata na buxeti rawe na pri hodi te i rashodi te na gl obal no nivo na obrazovani eto i naukata se nametnuva potrebata od podgotovka na poseben buxetski dokument za funkcijata na Mi ni sterstvoto i posebni buxeti na edinkite korisnici na Mi ni sterstvoto so { to }e se ovozmo` i realno planirawe i

- sl edewe na namenskoto kori stewe na sredstvata po kori sni ci koi
ja i zvr{ uvaat dejnosta na obrazovani eto i naukata.
4. Ministerstvoto za obrazovni e i nauka potrebno e da prevzeme
merki za cel osen i kval iteten popis kako vo Mi ni sterstvoto taka
i kaj negovite edinki korisnici zaradi utvrduvawe na pravata
sostojba na sredstvata i nivnata lokacija. Po utvrduvaweto na
f akti ~kata sostojba na sredstvata istite da se evidenti raat vo
smetkovodstvenata evidecija kaj subjektite kaj koi se rasporedeni,
da se utvrdi materijal nata odgovorost na licata koi rakuvaat so
niv. Neophodnosta od pravilen popis ima za cel utvrduvawe na
real nata sostojba na sredstvata so koi raspol aga Mi ni sterstvoto
odnosno edinki te korisnici ili ostanati te organi na upravata za
koi se nabavuva oprema preku Mi ni sterstvoto.
 5. Da se donese interen akt (upatstvo, instrukcija) koj bi obezbedi l
edinstven pristap vo raboteweto na Ministerstvoto za
obrazovani e i nauka i edinki te korisnici.
 6. Da se i ni ci ra izgotvuvawe na nov Pravi l ni k za i splata na plati na
nastavnicite vo stranstvo koj }e bide usoglasen so Zakonot za
dr` avni slu` benici.
 7. So poseben akt na Ministerstvoto da se def iniraat pravata i
obvrskite na Sektorot za informati ~ka logistika (ZI C -
Zaedni ~ki informacionen sistem) i da se utvrdat proceduri za
nabavka odnosno preotstapuvawe na inf ormati ~ka oprema na drugi
buxetski korisnici, kako i soodvetno evi denti rawe na isti te.
 8. Da se izgotvat odnosno dopolnat merilata i kriteriumite za
finansirawe na dejnostite po edinki korisnici zaradi
zastapuvawe na pri nci pot na pravi ~nost i objekti vnost.
 9. Da se vovede analiti ~ka evidencija na licata na koi im se
odobruvaat studentski krediti i evidencija na nivnata dostasanost
kako i pravil na primena na mo` nostite za otpis i vra}awe na
studentski te kredi ti sogl asno predvi denoto vo dogovori te.
 10. Da se vovedat pomo{ ni knigi predvideni so Pravi l ni kot za
smetkovodstvo za buxeti i buxetski korisnici so cel da se obezbedi
realno pri ka` uvawe na obvrskite i pobaruwawata, odnosno
sredstvata i nivnite izvori vo finansi kite izve{ tai na
Mi ni sterstvoto za obrazovani e i nauka.
 11. I splatata na nadomestoci po osnov na dopol nitel ni akti vnosti
koi ne se povrzani so redovnite rabotni obvrski (u~estvo vo
proekti, rabotni tela, komi sii i sl.), da se reali zi raat vrz osnova
na dogovori me|u liceto i Mi ni sterstvoto vo koi }e bide utvrden
predmetot na rabota i nadomestot za toa. Nadomestot za
prekuvremenoto anga` irawe na rabotno mesto za koe ima
objektivni pri ~ini da bide regulirano na soodveten na~in
sogl asno zakonski te propi si.
 12. Propustite vo sproveduvaweto na postapkite za javna nabavka
upatuvaat na potreba od izgotvuvawe na soodvetno upatstvo za
i zvr{ uvawe na nabavki te osobeno i maj}i go predvid f aktot deka i
edinki te korisnici koi ne se dovol no upateni, vr{ at nabavki.
 13. Preci zno utvrduvawe na di nami kata na nabavki te so cel isti te da
se zavr{ at navremeno so { to bi se izbegnala potrebata od

povikuvawe na itnost pri nabavkite za redovni potrebi na u~ili{ tata.

14. Predviduvawe i po~ituvawe na dinamikata na realizacijata na nabavkite soglasno Pravilnikot za formata i so dr`inata na godi { ni ot plan za javni nabavki { to e osobeno bitno za ovaa dejnost bidej}i potrebite za edna u~ebna godina se pokri vaat so dva buxeta (od dve godi ni).
15. Mi ni sterstvoto da gi izvesti i zadol`i edinkite - korisni ci, so izdatocite koi ja podobruvaat sostojbata nad nivnata po~etna sostojba, zadol`itelno da se zgolemuva vrednosta na grade`nite objekti. Da se zadol`i organizacioni ot del za investicii vo Mi ni sterstvoto da gi def i ni ra izdatocite koi { to ja zgolemuvaat vrednosta na objekti te.
16. Mi ni sterstvoto za obrazovanie i nauka da prezeme aktivnosti za sproveduvawe na predlo`enite merki od strana na revizijata dadeni vo revizorski ot izve{ taj za 2002 i 2003 godi na.

Skopje, 10.11.2004 godi na

Ovl asten dr` aven revizor

Tanka Bl a` evska

MI NI STERSTVO ZA OBRAZOVANI E I NAUKA
Bi l a n s na pri hodi i rashodi

vo 000 denari			
Opi s na pozi cijata	Obrazl o` enija	2002	2003
P R I H O D I			
Transf eri i donaci i	3.2.1.	1,167,118	749,207
Vkupno pri hodi		1,167,118	749,207
Rashodi			
Tekovni rashodi			
Pl ati , naemni ni i nadomestoci	3.1.1.1.	97,665	82,122
Stoki i drugi uslugi	3.1.1.2.	449,732	253,376
Tekovni transf eri i subvenci i	3.1.1.3.	539,792	283,672
Kamatni pla}awa		0	0
Vkupno tekovni rashodi		1,087,189	619,170
Kapi tal ni rashodi			
Kupuvawe na kapi tal ni sredstva	3.1.2.1.	79,929	130,037
Kapi tal ni transf eri		0	0
Vkupno kapi tal ni rashodi		79,929	130,037
Vkupno rashodi		1,167,118	749,207
Neto vi { ok na pri hodi -dobi vka po odano~uvawe			
		0	0

MI NI STERSTVO ZA OBRAZOVANI E I NAUKA
Bi l ans na sostojba na den 31 Dekemvri

vo 000 denari			
Opi s na pozi cijata	Obrazl o- `eni e	2002	2003
Akti va			
Pari ~ni sredstva i pobaruwawa			
Pobaruwawa za daeni avansi , depozi ti i kauci i	4.1.1.2.	0	179
Akti vni vremenski razgrani ~uwawa	4.1.1.3.	4,795	5,104
Vkupno pari ~ni sredstva i pobaruwawa		4,795	5,283
Postojani sredstva			
Materijal ni sredstva	4.1.2.1.	108,537	174,198
Dol goro~ni kredi ti i pozajmi ci daeni vo zemjata i stranstvo i oro~eni sredstva	4.1.2.2.	457,421	561,541
Vkupno postojani sredstva		565,958	735,740
Vkupna akti va		570,754	741,023
Pasi va			
I zvor i na kapi tal ni sredstva			
Dr ` ven javen kapi tal	4.2.2.1.	108,537	174,198
Vkupno i zvor i na kapi tal ni sredstva		108,537	174,198
Dol goro~ni obvrski	4.2.1.2.	457,421	561,541
Tekovni obvrski			
Pasi vni vremenski razgrani ~uwawa	4.2.1.1.	4,795	5,283
Vkupno tekovni obvrski		4,795	5,283
Vkupna pasi va		570,754	741,023

Pregl ed
na promeni na kapi tal ot za 2003 godi na

000denari			
O P I S	Dr`aven javen kapi tal (i zvor i na kapi tal ni te sredstva so koi raspol agaat i upravuvaat buxeti te i f ondovi te)	Ostanat kapi tal (zal i hi te na materijal i te, rezervni te del ovi i si tni ot i nventar i harti i od vrednost)	Vkupno
Sostojba 01.01.2003 godi na	108,537	-	108,537
Zgol emuvawe po osnov na:	94,975	-	94,975
Nabavki vo tekot na godi nata	3,196		3,196
Dokni `eni osnovni sredstva od evi denci jata na ZI C	91,779		91,779
Namal uvawe po osnov na:	(29,313)	-	(29,313)
Amorti zacija	(29,313)		(29,313)
Sostojba 31.12.2003 godi na	174,198	-	174,198